

Folketingets Social- og Indenrigsudvalget

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 8076

Doknr.
410942

Dato
28-11-2016

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 1. november 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 62 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 62:

Ministeren bedes redegøre for Ankestyrelsens principafgørelse 67-16 om cøliakeres mulighed for dækning af merudgifter, herunder baggrunden for afgørelsen. Ministeren bedes desuden oplyse, om ministeren mener, at afgørelsen er lovlig, og hvordan reglerne er i forbindelse med at klage over og omgøre Ankestyrelsens afgørelser?

Svar:

Til brug ved besvarelsen er der indhentet en udtalelse fra Ankestyrelsen, som har oplyst følgende:

"Efter servicelovens § 100, stk. 1, kan personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse. I merudgiftsbekendtgørelsens § 1, stk. 2 (bekendtgørelse nr. 1434 af 23. december 2012) er der opstillet en række kriterier for, hvornår borgere med funktionsnedsættelse er omfattet af personkredsen for merudgifter. Bestemmelsen fastslår, at der med varigt nedsat funktionsevne skal forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, om personer med medfødte lidelser og mangler, der kan få hjælp til dækning af merudgifter til diæt, er en undtagelse til de almindelige krav til at kunne få dækket merudgifter efter servicelovens § 100, stk. 1. Efter bestemmelsen i § 2, stk. 1, er det således ikke en betingelse, at den varigt nedsatte funktionsevne er indgribende for den enkelte, og at der ofte er sat ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. For at få dækket merudgifter til diæt er det altså tilstrækkeligt, at der er tale om en medfødt misdannelse eller mangel, og at denne medfødte misdannelse eller mangel medfører et nødvendigt behov for diæt. Det betyder også, at det alene er diagnosen, der er afgørende for, om borgeren er omfattet af personkredsen, mens det i merudgiftsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, er en evt. diagnoses karakter og indvirkning på borgerens dagligdag, der er afgørende.

Ankestyrelsens principafgørelse nr. 67-16 vedrører den nærmere afgrænsning af personkredsen for merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, og fortolkningen af begrebet "medfødte misdannelser og mangler" set i lyset af servicelovens betingelser for dækning af merudgifter. De konkrete sager, der ligger til grund for principafgørelsen, blev visiteret til principiel behandling med henblik på at afklare kravene til at stille en diagnose for en lidelse omfattet af merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Ankestyrelsen har anvendt en lægekonsulent i behandlingen af sagerne. Resultatet af lægekonsulent-

tens svar var, at lidelserne cøliaki, laktoseintolerans og fødevareallergier, ikke skyldes medfødte misdannelser eller mangler, men at der er tale om genetiske dispositioner.

En genetisk disposition er ikke det samme som, at en lidelse er medfødt, da det ikke er sikkert, at lidelsen bryder ud. Om lidelsen bryder ud afhænger af udefrakommende omstændigheder.

Formålet med indsættelsen af merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, var at yde hjælp til personer med lidelsen phenylketonuri. Phenylketonuri er en stofskiftedefekt, der medfører en uundgåelig gradvis mental retardering. Der er altså ikke tale om en genetisk disposition, som ikke med sikkerhed vil bryde ud, og som afhænger af udefrakommende omstændigheder.

Lidelserne cøliaki, laktoseintolerans og fødevareallergier adskiller sig altså fra den lidelse, der dannede grundlag for indførelsen af særbestemmelsen i merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Dertil kommer, at merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, er en undtagelse til de almindelige betingelser for at kunne få dækket merudgifter, og at der er tale om en betydelig lempeligere adgang til at få dækket merudgifter.

Bestemmelsen i § 2, stk. 1, har reelt udvidet den personkreds, der efter servicelovens § 100, stk. 1, har ret til dækning af merudgifter. På den baggrund finder Ankestyrelsen, at særbestemmelsen i bekendtgørelsens § 2, stk. 1, skal tolkes indskrænkende. Personer med cøliaki, laktoseintolerans og fødevareallergier er dermed ikke omfattet af den særlige personkreds i merudgiftsbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Personer med cøliaki, laktoseintolerans og fødevareallergi skal i stedet vurderes efter servicelovens § 100, stk. 1 og merudgiftsbekendtgørelsens § 1, stk. 2. Det vil sige, at lidelserne skal være af indgribende karakter i den daglige tilværelse og skal medføre, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Hvis disse betingelser er opfyldt, kan personer med cøliaki, laktoseintolerans og fødevareallergier få dækket merudgifter til diæt efter hovedbestemmelsen efter samme kriterier som ved andre lidelser.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at vurderingen af, om der er tale om en indgribende lidelse hos en person med cøliaki, laktoseintolerans eller fødevareallergier, skal foretages ud fra den tilstand, personen er i, når diæten følges. Diætkosten kan altså ikke sidestilles med medicinsk behandling, jf. Ankestyrelsens praksis herom, fx principafgørelse nr. 35-16.”

Det følger af retssikkerhedslovens § 50, stk. 4, at Ankestyrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis man er utilfreds med en afgørelse fra Ankestyrelsen, vil man derfor være henvist til enten at indbringe afgørelsen for domstolene, jf. grundlovens § 63, eller at rette henvendelse til Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand kan efter ombudsmandslovens § 7, stk. 1, 1. pkt., se på alle dele af den offentlige forvaltning. Folketingets Ombudsmand afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse, jf. ombudsmandslovens § 16, stk. 1.

Det er også muligt at rette henvendelse til Ankestyrelsen med henblik på at søge at få genoptaget behandlingen af sagen. Det kan f.eks. være aktuelt, hvor der fremkommer nye faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagen, ved væsentlige nye retlige forhold, og hvor der foreligger ikke uvæsentlige sagsbehandlingsfejl i forbindelse med den oprindelige behandling af sagen.

Det kan herudover bemærkes, at Ankestyrelsen er uafhængig af instruktioner vedrørende afgørelsen af den enkelte sag. Det følger af retssikkerhedslovens § 68, stk. 1.

Ministeriet og ministeren kan derfor ikke træffe afgørelse i konkrete sager, pålægge Ankestyrelsen at træffe en bestemt afgørelse eller på anden måde gribe ind i afgørelsen eller behandlingen af konkrete sager. Ministeriet og ministeren kan heller ikke ændre en afgørelse eller pålægge Ankestyrelsen at træffe en ny afgørelse.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann